

Споживча інфляція у січні 2021 року прискорилася (до 6.1% р/р з 5.0% р/р у грудні 2020 року) і таким чином очікувано вийшла за верхню межу цільового діапазону $5\% \pm 1$ в. п. За місяць ІСЦ зріс на 1.3%. Фактична споживча інфляція виявилася незначно нижчою за траєкторію прогнозу, опублікованого в [Інфляційному звіті за січень 2021 року](#). Подорожчання окремих продуктів харчування, палива та тютюнових виробів, а також подальше зростання споживчого попиту формували проінфляційний тиск. Натомість інфляцію стримувало зниження вартості природного газу. Як і очікувалося, запровадження локдауну в січні суттєво не вплинуло на динаміку цін.

Базова інфляція

Базова інфляція прискорилася (до 5% р/р з 4.5% р/р у грудні 2020 року).

Збільшилися темпи зростання цін на оброблені продовольчі товари (до 5.8% р/р). Як і в попередні місяці, досить стрімко дорожчала соняшникова олія через нижчий врожай соняшнику та підвищення світових цін на олійні культури. Це позначилося на вартості продуктів, основою для виготовлення яких є олія (майонез, спреди). Дорожчі сировина та енергетичні ресурси зумовили прискорення зростання цін на борошняні та макаронні вироби. Підвищення цін на сировину також позначилося на вартості м'ясних продуктів. Унаслідок послаблення гривні в попередні місяці та значного споживчого попиту прискорилося подорожчання сирів, рису і продуктів з риби.

Вищими темпами дорожчали й непродовольчі товари (2.6% р/р). Це також зумовлено значним споживчим попитом та відображенням у цінах слабшої гривні в попередні місяці. Так, у січні зростання вартості побутової техніки, фармацевтичної продукції та автомобілів продовжило прискорюватися, а зниження цін на електроніку дещо сповільнилося. Очікувано повільніше дешевшав одяг та взуття. Це може пояснюватися меншим впливом сезонного зимового розпродажу на ціни в січні внаслідок перенесення його старту на грудень через січневий локдаун.

Темпи зростання цін на послуги практично не змінилися (6.8% р/р). З одного боку, посилення споживчого попиту та збільшення виробничих витрат пришвидшили подорожчання туристичних послуг, оренди житла та технічного обслуговування автомобілів. З іншого, – знизилася темпи підвищення цін на медичні та стоматологічні послуги, а також на послуги кінотеатрів, спортивних закладів, ресторанів, готелів та хімчисток. Це пов'язано зі зменшенням відвідувань цих закладів через січневий локдаун.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Очікувано прискорилося зростання цін на сирі продукти харчування (до 5.5% р/р). Зокрема, скорочення виробництва та зростання виробничих витрат зумовили помітне подорожчання яєць та сповільнили здешевлення курятини. Відчутніше подорожчали цукор та борошно через високі світові ціни та гірші врожаї цукрового буряку та пшениці. Дещо прискорилося зростання цін на фрукти, насамперед на апельсини, яблука та ківі. Через скорочення запасів темпи зниження цін на овочі борщового набору сповільнилися, хоча вони й залишалися дешевшими, ніж торік. Водночас продовжили дешевшати огірки та помідори через збільшення дешевшої, ніж торік, пропозиції з Туреччини. Останнє також може бути пов'язано з обмеженням на ввезення плодоовочевої продукції до Росії з окремих турецьких провінцій через [виявлення в ній карантинних об'єктів](#).

Зміна адміністративно регульованих цін

Зростання адміністративно регульованих цін прискорилося (до 11.7% р/р). Планове підвищення акцизів призвело до подорожчання тютюнових виробів. Ціни на алкоголь повернулися до зростання, зокрема через підвищення мінімальних цін на ігристі вина. Через відміну пільгового тарифу для домогосподарств очікувано подорожчала електроенергія. Крім того, Укртелеком підвищив тарифи на послуги місцевого та міжміського зв'язку. Подорожчання газу в попередні періоди вплинуло на вартість гарячої води та опалення. Водночас дещо зменшилися темпи зростання цін на природний газ через зниження тарифів за січень газопостачальними компаніями¹.

Зміна цін на паливо

Здешевлення палива сповільнилося (до 4.7% р/р) унаслідок підвищення світових цін на нафту та збереження високого попиту з боку населення.

Промислова інфляція

У січні продовжилося прискорення зростання цін у

¹ Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2021 року № 25 зобов'язує встановити граничну ціну на природний газ для домогосподарств на рівні 6.99 грн/м³ лише з 01 лютого 2021 року на період дії карантину, але не довше ніж до 31 березня 2021 року. Проте згідно з інформацією Інтерфаксу [більше ніж 20 газопостачальних компаній у лютому знизили ціни за січень](#).

промисловості (до 17.6% р/р) насамперед за рахунок подальшого подорожчання товарів, що реалізуються за межі України (зростання прискорилося до 46.2% р/р). За місяць ІЦВ зріс на 5.2%.

Під впливом високих світових цін стрімко подорожчала продукція в добуванні металевих руд. Через подорожчання сировини та зростання світових цін на сталь прискорилося зростання цін і у виробництві металургійної продукції.

Також уперше з червня 2019 року зросли ціни в добуванні кам'яного вугілля на тлі його дефіциту. Разом зі зростанням світових цін на нафту це призвело до підвищення цін у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення.

Стрімке зростання вартості енергоносіїв та світових цін на добрива призвели до швидкого зростання цін на продукцію хімічної промисловості.

Тривало прискорення зростання цін у машинобудуванні та у виробництві гумових і пластмасових виробів,

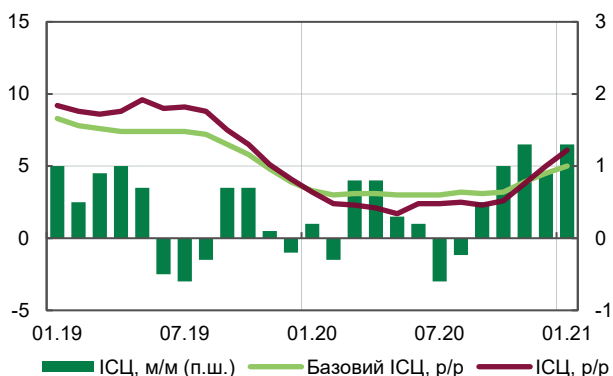
імовірно, через відображення у цінах ефектів слабшої гривні в попередні місяці.

Надалі прискорювалося зростання цін у харчовій промисловості. Найбільший внесок – підвищення цін в олійно-жировій промисловості, зокрема через тривале зростання експортних цін на соняшникову олію та шрот та нижчий врожай соняшнику в Україні. Як і попереднього місяця, зростали ціни у виробництві цукру через нижчий врожай цукрових буряків та [підвищення світових цін на цукор](#). Також продовжили зростати ціни у виробництві м'яса внаслідок [подорожчання кормів](#).

Сповільнилося зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. Ймовірно, це пов'язано з послабленням попиту з боку побутових споживачів на електроенергію на тлі ужорсточення карантину в січні. Це компенсувало тиск на ціни з боку подорожчання вугілля на тлі холоднішої погоди, порівняно з минулим роком.

У січні 2021 року споживча інфляція в річному вимірі прискорилося і вийшла за верхню межу цільового діапазону $5\% \pm 1$ в. п. Подорожчання окремих продуктів харчування, палива та тютюнових виробів, а також подальше зростання споживчого попиту формували проінфляційний тиск. Базова інфляція також прискорилося

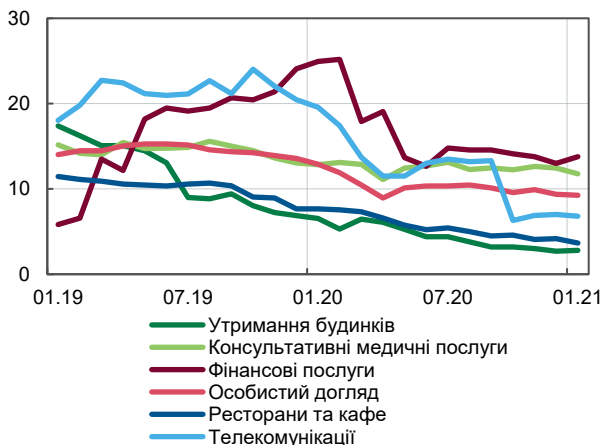
Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

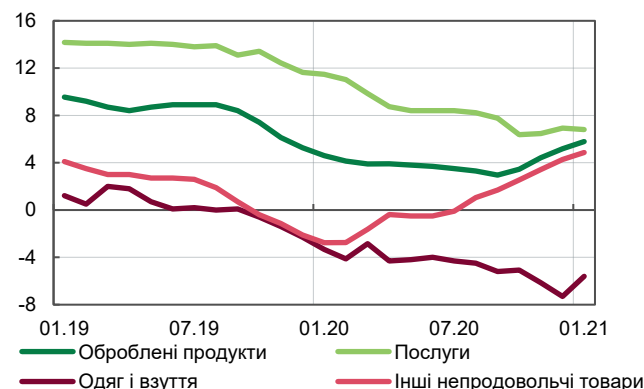
Зростання цін на послуги практично не змінилися. Посилення споживчого попиту та збільшення виробничих витрат компенсувало зменшення відвідувань окремих закладів, що надають послуги через січневий локдаун

Графік 3. Ціни на окремі ринкові послуги, % р/р

Джерело: ДССУ.

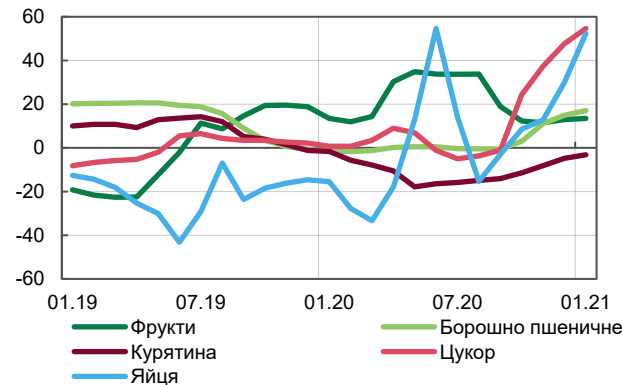
Графік 2. Основні компоненти базового ІЦ, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Очікувано прискорилося зростання цін на сирі продукти, далі відображаючи гірший врожай окремих культур, зростання виробничих витрат і скорочення пропозиції

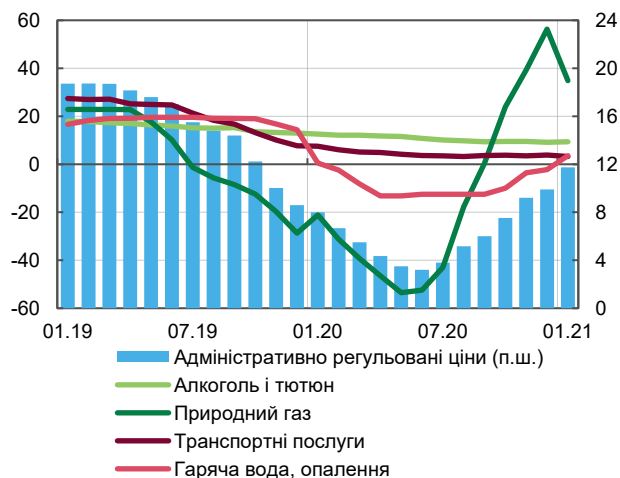
Графік 4. Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Зростання адміністративно регульованих цін продовжило прискорюватися через планове підвищення акцизів на тютюн та подорожчання електроенергії

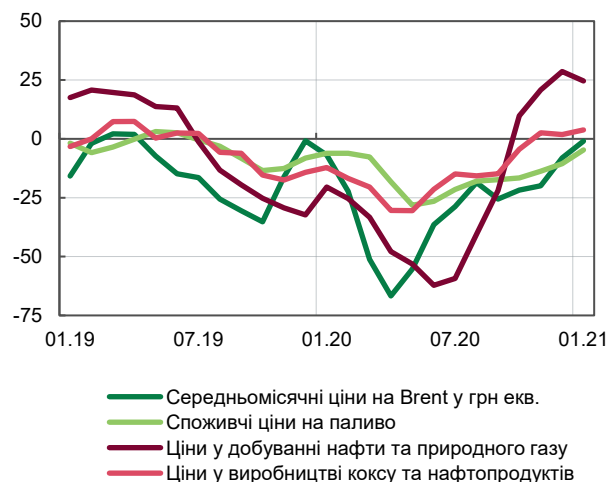
Графік 5. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

Тривало уповільнення падіння цін на паливо в річному вимірі. Це пояснюється підвищенням світових цін на нафту і збереженням суттєвого попиту з боку населення

Графік 6. Індекси цін на паливо, % р/р

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream, розрахунки НБУ.

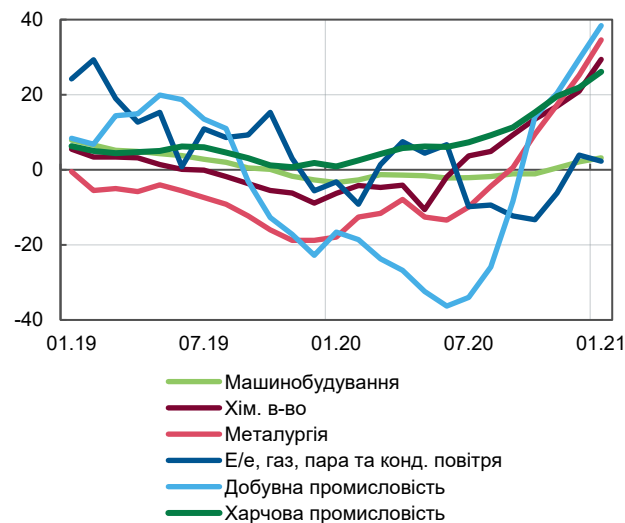
У січні ціни в промисловості надалі зростали насамперед через подорожчання товарів українського експорту (продукції хімічної промисловості, металургії, олійно-жирової промисловості)

Графік 7. Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream.

Графік 8. Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Таблиця 1. Зміна цінних індексів ІСЦ

	Частка в ІСЦ для 2021 року, %	% р/р					Січень 2021 року, % м/м
		2018 рік	2019 рік	2020 рік		2021 січень	
				листопад	грудень		
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	9.8	4.1	3.8	5.0	6.1	1.3
Базова інфляція	59.0	8.7	3.9	3.9	4.5	5.0	0.3
Небазова інфляція*	41.0	10.7	4.8	3.9	5.9	7.8	2.7
сирі продукти	19.0	3.3	3.9	1.0	4.1	5.5	2.5
адміністративно регульовані тарифи та ціни	19.2	18.0	8.6	9.2	9.9	11.7	3.0
паливо	2.8	9.1	-8.2	-13.8	-10.5	-4.7	2.3
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	43.3	17.7	7.8	3.2	4.9	5.9	1.4
Алкогольні напої, тютюнові вироби	7.9	20.7	17.9	9.5	9.2	9.4	1.0
Одяг і взуття	5.2	0.9	2.0	-6.1	-7.3	-5.7	-4.0
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	7.8	10.6	10.6	10.8	13.6	18.4	6.0
утримання будинків та прибудинкових територій	0.6	47.5	23.7	3.0	2.7	2.8	0.5
водопостачання	0.3	20.2	19.9	18.9	18.5	31.5	10.9
гаряча вода	0.2	0.9	3.2	-2.9	-1.5	-0.6	0.9
природний газ	2.2	1.2	22.9	39.4	56.3	34.8	-4.5
центральне опалення	1.3	3.8	5.2	-3.6	-2.4	4.0	3.4
електроенергія	1.3	28.1	0.0	0.0	0.0	36.6	36.6
Транспорт	10.6	16.7	12.9	1.1	2.7	4.4	1.0
Зв'язок	2.9	9.1	15.1	3.6	4.1	4.3	1.0
Освіта	1.4	14.9	13.4	13.9	13.9	13.7	1.2

Таблиця 2. Окремі компоненти ІЦВ

	Частка в ІЦВ для 2021 року, %**	% р/р					Січень 2021 року, % м/м
		2018 рік	2019 рік	2020 рік		2021 січень	
				листопад	грудень		
Індекс цін виробників	100.0	14.2	-7.4	8.6	14.5	17.6	5.2
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	14.3	14.3	-22.8	20.4	29.5	38.4	12.4
Добування кам'яного вугілля	2.3	5.4	-23.6	-8.2	-7.3	1.2	3.3
Добування сирої нафти і природного газу	3.4	24.9	-32.3	20.8	28.6	24.6	11.4
Добування металевих руд	7.1	8.2	-21.4	28.6	44.6	64.9	18.4
Переробна промисловість	64.7	7.4	-5.7	12.5	15.7	19.8	3.3
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	23.0	7.0	1.8	19.6	21.9	26.1	2.8
Вир-во коксу і продуктів нафтоперероблення	2.9	-3.1	-14.2	2.6	1.8	3.8	2.4
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.8	7.7	-8.9	16.9	20.9	29.4	9.6
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.7	16.7	9.6	11.5	10.4	11.4	2.3
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	6.3	12.6	2.6	3.4	4.1	4.7	0.6
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	15.0	5.6	-18.8	17.3	25.2	34.6	6.4
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.8	17.3	1.1	-0.6	1.2	1.6	1.7
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19.6	29.8	-5.6	-6.2	3.9	2.3	6.4

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на підставі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2019 рік.

Список скорочень:

ІСЦ	індекс споживчих цін	м/м	у місячному вимірі
ІЦВ	індекс цін виробників	р/р	у річному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики	п.ш.	права шкала
НБУ	Національний банк України		